

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Методичні рекомендації

з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних
завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052

«Політологія»

Київ 2022

УДК 32:351; 303.7

Р 35

Укладач: І.В. Рейтерович, к.політ.н., доц.

Рецензент: Н.А. Гербут, к.політ.н., доц.

Відповідальний за випуск Є.В. Перегуда, д.п.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права, протокол №12 від 21 червня 2022 р.

Політичний аналіз та прогнозування: Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. І.В. Рейтерович. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2022. 37 с.

Подано зміст лекційного курсу, плани практичних занять, літературу з підготовки до них та контрольні питання, тематику індивідуальних завдань та рекомендації з їх підготовки, методи контролю, питання підсумкового контролю.

Призначено для студентів спеціальності «Політологія».

© КНУБА, 2022

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	3
Методи навчання.....	6
Зміст лекційного курсу.....	7
Плани практичних занять та література до них.....	9
Вимоги до індивідуальних завдань та контрольних робіт.....	27
Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт.....	27
Методи контролю та оцінювання знань.....	29
Питання підсумкового контролю.....	33
Методичне забезпечення.....	35
Інформаційні ресурси.....	36

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна дисципліна «Політичний аналіз та прогнозування» є важливою складовою політологічної освіти. Вона зосереджена на вивченні теорії та практики політичного аналізу, прогнозування і моделювання.

На сьогодні побудова розвинутого демократичного суспільства неможлива без якісного політичного аналізу та прогнозування, які повинні передувати впровадженню ефективної політики у різних сферах суспільного буття. Разом з тим, сучасний стан аналітичної та прогностичної діяльності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, інститутах громадянського суспільства (політичних партіях, громадських організаціях) залишає бажати кращого. Це, у свою чергу, призводить до загострення багатьох політичних та соціально-економічних проблем, які не отримують належного вирішення, гальмування актуальних реформ та, у підсумку, зниження інституційної спроможності держави протистояти зовнішнім та внутрішнім викликам.

Навчальна дисципліна «Політичний аналіз та прогнозування» має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей: історичних, юридичних, філософських (політична філософія, філософія політики, аналітична філософія), політологічних (практична політологія), соціологічних (соціальне пошукове та нормативне прогнозування, методи соціологічних досліджень), економічних, психологічних (когнітивна психологія), політичної лінгвістики тощо.

Зміст дисципліни передбачає опанування сучасних методологічних підходів у політичному аналізі та прогнозуванні, розуміння видів та форм політичного аналізу і прогнозування, інформаційно-аналітичних технологій та методів моделювання в політичному аналізі тощо.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни «Політичний аналіз та прогнозування» полягає у наданні студентам сучасних теоретичних і практичних знань, умінь та навичок зі здійснення практичного політичного аналізу, прогнозування та моделювання, аналізу політичної ситуації, планування політики, а також підготовки аналітичних документів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

– оволодіння знаннями щодо понятійно-категоріального апарату політичного аналізу та прогнозування;

- розуміння особливостей функціонування ринку політичного аналізу та прогнозування;
- вміння розробляти програму та методику політичного аналізу;
- аналіз та дослідження політичної ситуації, визначення тенденцій до змін в політичному процесі;
- вміння прогнозувати можливі наслідки реалізації політичних рішень;
- оволодіння технологіями політичного аналізу та прогнозування.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	
ЗК03	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК05	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
Фахові компетентності	
СК05	Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
СК06	Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
СК08	Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
СК09	Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців
ДСК1	Здатність до поглибленого розуміння тенденцій політичного розвитку, передбачення його наслідків, вироблення рекомендацій для політичного керівництва та забезпечення реалізацій цих рекомендацій в політичному управлінні.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що Досягаються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН10	Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ПРН11	Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
ПРН12	Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
ПРН13	Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
ПРН15	Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- концептуальні засади сучасної методології політичного аналізу;
- понятійно-категоріальний апарат політичного аналізу та прогнозування;
- типи, рівні, алгоритм політичного аналізу та його етапи;
- загальні та спеціальні методи політичного аналізу;
- сутність і принципи політичного прогнозування;
- види політичних прогнозів і їх особливості;
- сучасні методики політичного прогнозування та моделювання;
- специфіку прогнозування процесів і явищ у різних сферах політики;
- методики соціально-політичного програмування для реалізації суспільно-значимих цілей та інтересів;
- теорією та практику здійснення аналізу політичного дискурсу та мови політики;
- принципи та процедури первинної обробки інформації;
- основні методи збору та обробки даних при проведенні прикладного політичного аналізу;

вміти:

- застосовувати методи політичного аналізу в практичній аналітичній діяльності
- розробляти програму та методичку політичного аналізу;
- аналізувати та досліджувати політичну ситуацію, визначати тенденції до змін в політичному процесі;
- проводити багаторівневий аналіз середовища політики та застосовувати отримані знання в процесі політичного аналізу;
- проводити та реалізувати політичне дослідження, використовуючи аналітичні та експертні технології;

- самостійно здійснювати визначення та аналіз проблеми, прогноз розвитку політичної ситуації;
- здійснювати моделювання та прогнозування соціально-політичної ситуації в державі;
- прогнозувати можливі наслідки реалізації політичних рішень;
- аналізувати політико-правові документи, програми, політичні тексти та заяви політичного характеру по результатам політичного аналізу з урахуванням можливих ризиків, надавати експерту оцінку;
- формулювати висновки та рекомендації за результатами аналізу політичних проблем.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу «Політичний аналіз та прогнозування» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів над першоджерелами та навчально-методичною літературою, написання індивідуальних завдань, модульного контролю, складання іспиту.

Лекція як провідна організаційна форма навчального процесу вводить в предметне поле дисципліни, знайомить з найбільш важливими проблемами сучасної політичної науки (світової та вітчизняної), забезпечує системність знань. Наявність конспекту лекцій допоможе студентам здобути цілісні знання з опорою на новітні досягнення світової та вітчизняної політичної науки. Викладач постійно оновлює, доопрацьовує, систематизує лекційний матеріал, подає його в навчально-орієнтованій інтерпретації.

Практичне заняття – колективна форма аудиторних занять, активний метод перевірки знань, якому передують лекція і самостійне опрацювання студентами міжнародного законодавства та законодавства України, практики його застосування, посібників, підручників, поточних публікацій в друкованих та електронних ЗМІ, власного конспекту лекцій. Під час семінарів студенти виступають з підготовленими доповідями, беруть участь в обговоренні інших доповідей (дискусії), формулюють запитання, виступають з рецензіями, висловлюють власні оцінки, погляди, демонструють вміння та навички правового аналізу новітніх політичних процесів.

Плани практичних занять для студентів денної форми навчання спеціальності 052 «Політологія» охоплюють теми з курсу «Політичний аналіз та прогнозування» і розраховані на лекційні і практичні заняття. Кожна тема містить окремі питання, висвітлення яких розкриває правову проблему в цілому. Плани семінарів не дублюють лекційного курсу, а розширюють, конкретизують і доповнюють його.

Для підготовки кожної теми семінарів студентам пропонується список рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить ґрунтовно опанувати відповідну проблематику. Рекомендованою літературою можна скористатися на Освітньому сайті КНУБА, в читальному залі бібліотеки КНУБА, в навчально-методичному кабінеті кафедри політичних наук і права (ауд. 432). Крім того, бібліотека та навчально-методичний кабінет володіють розгалуженими фондами періодичних видань, ознайомлення з якими допоможе студентам актуалізувати отримані політичні знання.

Під час роботи на семінарі студенти повинні продемонструвати свої знання вільно оперуючи засвоєним понятійно-категоріальним апаратом з політичної реклами та комунікацій.

Високу оцінку студент отримує тоді, коли системно логічно висвітлює навчальну проблему своїми словами, користуючись власним конспектом та відповідними записами.

Перші доповіді з питань практичного заняття варто розраховувати на 10-15 хв., як правило, з трибуни перед аудиторією. Подальше обговорення доповіді включає такі форми участі: доповнення, запитання, зауваження, побажання, розгорнута оцінка. Регламент участі в обговоренні доповіді – до 5 хв.

Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу в онлайн форматі за допомогою месенджерів та платформ, які використовує університет в навчальному процесі.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ РАМКИ

ТЕМА 1. Предметне поле політичного аналізу та прогнозування.

Основні історичні етапи становлення політичного аналізу. Політичний аналіз у системі політичних наук. Теоретичний та прикладний рівень політичного аналізу. Сучасні методологічні підходи у політичному аналізі.

ТЕМА 2. Теоретико-методологічні засади політичного аналізу.

Поняття «політичний аналіз». Теоретичний та практичний рівні політичного аналізу. Політичний аналіз як інструмент управління суспільно-політичними процесами.

ТЕМА 3. Теоретико-методологічні засади прогнозування.

Поняття «політичний прогноз». Методологічні засади політичного прогнозування. Типологія прогнозів у публічній сфері.

ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування.

Критерії формування інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Джерела інформації та методи збору даних. Технології аналітичної роботи щодо збирання та обробки інформації. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

ТЕМА 5. Підготовка до політичного аналізу.

Розробка програми та робочого плану дослідження. Предмет та мета дослідження. Операціоналізація змінних та ключових понять. Гіпотеза дослідження та її перевірка.

ТЕМА 6. Статистичні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Основні статистичні методи в політичному аналізі. Факторний аналіз. Кластер-аналіз. Кореляційний та дисперсійний аналіз.

ТЕМА 7. Методи аналізу документів та аналіз політичної ситуації.

Традиційний метод аналізу документів. Контент-аналіз. Івент-аналіз. Ситуаційний аналіз. SWOT-аналіз.

ТЕМА 8. Експертні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Метод Дельфі. Метод мозкового штурму.

ТЕМА 9. Моделювання у політичному аналізі та прогнозуванні.

Поняття «модель» у політичному аналізі та прогнозуванні. Лінійні та нелінійні моделі. Структурне моделювання. Когнітивне моделювання.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ РАМКИ

ТЕМА 1. Історичні етапи становлення політичного аналізу.

План

1. Політичний аналіз в епоху Античності.
2. Політичний аналіз в епоху Середньовіччя.
3. Політичний аналіз в Новий та Новітній часи.
4. Розвиток політичного аналізу у ХХ столітті.
5. Теоретичний та прикладний рівень політичного аналізу.
6. Політичний аналіз у системі політичних наук.

Контрольні запитання

1. Коли зародився політичний аналіз?
2. Визначте ключові особливості політичного аналізу в епоху Античності та Середньовіччя.
3. Охарактеризуйте специфіку політичного аналізу у Новий та Новітній часи.
4. Визначте ключові етапи розвитку політичного аналізу в ХХ столітті.
5. Охарактеризуйте виклики, що стоять перед політичним аналізом у ХХІ столітті.
6. Чи існує взаємозв'язок між теоретичним та прикладним рівнем політичного аналізу?
7. Проаналізуйте місце політичного аналізу у системі політичних наук.

Методичне забезпечення дисципліни до теми 1 Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.

3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.

4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.

ТЕМА 2. Сучасні методологічні підходи у політичному аналізі.

План

1. Інституціональний підхід.
2. Конституційні дослідження.
3. Новий інституціоналізм та політичний аналіз.
4. Біхевіоризм у політичному аналізі.
5. Метод структурного функціоналізму.
6. Дискурсний підхід та політичний аналіз.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте специфіку інституціонального підходу у політичному аналізі.
2. Визначте ключові особливості конституційних досліджень у сфері політичного аналізу.
3. У чому полягають ключові особливості нового інституціоналізму?
4. Визначте ключові етапи розвитку біхевіоризму у контексті політичного аналізу.
5. Які ключові особливості структурного функціоналізму Ви знаєте?
6. У чому полягає роль дискурсного підходу у політичному аналізі?

Методичне забезпечення дисципліни до теми 2

Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.

2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.

2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.

3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.

4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

2. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

3. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

4. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ТЕМА 3. Теоретико-методологічні засади політичного аналізу та прогнозування.

План

1. Ключові визначення поняття «політичний аналіз».
2. Поняття «політичний прогноз». Типологія прогнозів у публічній сфері.
3. Методологічні засади політичного прогнозування.
4. Мета та завдання політичного аналізу та прогнозування.
5. Роль та значення політичного аналізу та прогнозування у політичних процесах.

Контрольні запитання

1. Перерахуйте ключові підходи до визначення поняття «політичний аналіз».
2. Які ключові концептуальні підходи до політичного прогнозування Ви знаєте?
3. Охарактеризуйте ключові методологічні засади політичного прогнозування.
4. Проаналізуйте ключові завдання політичного аналізу та прогнозування.
5. Якою є мета політичного аналізу та прогнозування?
6. Перерахуйте основні типи політичних прогнозів.
7. Яку роль та значення відіграє політичний аналіз та прогнозування у політичних процесах?

Методичне забезпечення дисципліни до теми 3 Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.

4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валецького, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

ТЕМА 4. Підготовка до політичного аналізу.

План

1. Розробка програми та робочого плану дослідження.
2. Предмет та мета дослідження.
3. Операціоналізація змінних та ключових понять.
4. Гіпотеза дослідження та її перевірка.

Контрольні запитання

1. Проаналізуйте основні етапи розробки програми та робочого плану дослідження.
2. Охарактеризуйте поняття предмету дослідження.
3. Проаналізуйте поняття мети дослідження.
4. Яким чином визначаються ключові поняття дослідження?
5. Охарактеризуйте особливості визначення гіпотези дослідження.
6. Яким чином здійснюється перевірка гіпотези дослідження.

Методичне забезпечення дисципліни до теми 4 Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ТЕМА 5. Інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування.

План

1. Критерії формування інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
2. Джерела інформації та методи збору даних.
3. Технології аналітичної роботи щодо збирання та обробки інформації.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні джерела інформації для політичного аналізу та прогнозування.
2. Які методи збору даних для політичного аналізу та прогнозування Ви знаєте?
3. Визначте ключові проблеми інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
4. Охарактеризуйте особливості інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
5. Проаналізуйте ключові технології аналітичної роботи щодо збирання та обробки інформації.

Методичне забезпечення дисципліни до теми 5 Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ТЕМА 6. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень.

План

1. Типи та види аналітичних документів.
2. Сутність та принципи підготовки аналітичних документів.
3. Ключові етапи підготовки аналітичних документів.
4. Структура аналітичних документів.
5. Аналітичний документ як інструмент підготовки політично-управлінських рішень.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні види та типи аналітичних документів.
2. Визначте ключові принципи підготовки аналітичних документів.
3. Якими є ключові етапи підготовки аналітичних документів?
4. Охарактеризуйте структурні елементи аналітичних документів.
5. Охарактеризуйте аналітичний документ як інструмент підготовки політично-управлінських рішень.

Методичне забезпечення дисципліни

Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ТЕМА 7. Статистичні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

План

1. Основні статистичні методи в політичному аналізі.
2. Факторний аналіз.
3. Кластер-аналіз.
4. Кореляційний та дисперсійний аналіз.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні статистичні методи в політичному аналізі.
2. Визначте ключові особливості факторного аналізу.
3. Якими є основні принципи кластер-аналізу?
4. Охарактеризуйте специфіку кореляційного та дисперсійного аналізу.

Методичне забезпечення дисципліни Рекомендовані джерела

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ТЕМА 8. Методи аналізу документів та аналіз політичної ситуації.

План

1. Традиційний метод аналізу документів.
2. Контент-аналіз.
3. Івент-аналіз.
4. Ситуаційний аналіз.

5. SWOT-аналіз.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте ключові принципи традиційного методу аналізу документів.
2. У чому полягає специфіка контент-аналізу?
3. Визначте принципи та особливості івент-аналізу.
4. Охарактеризуйте специфіку проведення ситуаційного аналізу.
5. Визначте принципи та методику SWOT-аналізу.

Методичне забезпечення дисципліни **Рекомендовані джерела**

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.
2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.
3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.

ТЕМА 9. Експертні методи та моделювання у політичному аналізі та прогнозуванні.

План

1. Метод Дельфі.
2. Метод мозкового штурму.
3. Поняття «модель» у політичному аналізі та прогнозуванні.
4. Лінійні та нелінійні моделі.
5. Структурне моделювання.
6. Когнітивне моделювання.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні особливості методу Дельфі.
2. У чому полягає специфіка методу мозкового штурму?

3. Дайте визначення поняттю «модель» у політичному аналізі та прогнозуванні.
4. Чи відрізняються лінійні та нелінійні моделі?
5. Яку роль відіграє структурне моделювання у політичному аналізі та прогнозуванні?
6. Охарактеризуйте специфіку когнітивного моделювання.

Методичне забезпечення дисципліни **Рекомендовані джерела**

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
2. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
4. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.
2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.
3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і

етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту Студентом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів денної та заочної форми навчання

1. Етапи становлення та розвитку політичного аналізу.
2. Особливості процесу інституціоналізації політичної аналітики в Україні.
3. Особливості категоріального апарату політичного аналізу.
4. Сфери політичного аналізу: polity, politics, policy.
5. Науково-аналітичний та науково-теоретичний рівні політичного аналізу.
6. Політичний аналіз як інструмент управління суспільно-політичними процесами.

7. Особливості суб'єкта та об'єкта політичного аналізу і прогнозування.
8. Споживачі політичного аналізу та прогнозування.
9. Особливості роботи політичних експертів.
10. Специфіка політичної експертизи в Україні.
11. Класифікація експертних корпорацій.
12. Аналітичні центри як суб'єкти політичного аналізу.
13. Еволюція політичної експертизи в Україні.
14. Особливості інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
15. Чутки як вид інформаційних джерел.
16. Статистичні методи у політичному аналізі.
17. Методи аналізу документів у політичному аналізі та прогнозуванні.
18. Політична ситуація як предмет політичного аналізу.
19. Вертикальний тип аналізу політичної ситуації.
20. Горизонтальний тип аналізу політичної ситуації.
21. Фрагментарний аналіз політичної ситуації.
22. Методика івент-аналізу політичних процесів і ситуацій.
23. Сутність та схеми прийняття політичних рішень.
24. Специфіка аналізу політичних ризиків.
25. Моделі аналізу політичних ризиків.
26. Особливості реалізації принципу альтернативності прогнозу.
27. Вплив політичної та соціально-економічної сфер життя суспільства на методологію прогнозування.
28. Принцип «відкритості майбутнього» та його зв'язок із сценарною методологією.
29. Застосування інноваційних методів експертних оцінок у прогнозуванні.
30. Вплив особливостей політичної сфери на методологію політичного прогнозування.
31. Специфіка впливу суспільно-політичних трансформацій на процес модернізації українського суспільства.
32. Застосування інноваційних методів експертних оцінок політичних ризиків.
33. Основні функції програми прогностичного дослідження.
34. Специфіка моделювання в суспільно-політичній сфері.
35. Футурологія як науковий напрямок.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (у т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Студентів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Студентами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Студента аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит

Поточне оцінювання			Іспит	Сума балів
Змістові модулі		Інд. робота		
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми,

		посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Студентам до початку вивчення дисципліни.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та сутність політичного аналізу.
2. Сутність політичного прогнозування.
3. Концептуальні підходи до політичного аналізу та прогнозування.
4. Політичний аналіз в епоху Античності.
5. Політичний аналіз в епоху Середньовіччя.
6. Політичний аналіз в Новий та Новітній часи.
7. Розвиток політичного аналізу у ХХ столітті.
8. Місце та роль політичного аналізу у системі політичних наук.
9. Теоретичний та прикладний рівень політичного аналізу.
10. Політичний аналіз та політична аналітика як професія.
11. Політичний аналіз та прогнозування як явище політики.
12. Суб'єкти та об'єкти політичного аналізу та прогнозування.
13. Мета та завдання політичного аналізу та прогнозування.
14. Політичний аналіз як інструмент управління суспільно-політичними процесами.
15. Методологічні засади політичного прогнозування.
16. Інституціональний підхід.
17. Конституційні дослідження.
18. Новий інституціоналізм та політичний аналіз.
19. Біхевіоризм у політичному аналізі.
20. Метод структурного функціоналізму.
21. Дискурсний підхід та політичний аналіз.
22. Типологія прогнозів у публічній сфері.
23. Пошукове прогнозування.
24. Нормативне прогнозування.
25. Критерії формування інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
26. Джерела інформації та методи збору даних.
27. Технології аналітичної роботи щодо збирання інформації.
28. Технології аналітичної роботи щодо обробки інформації.
29. Розробка програми та робочого плану дослідження.
30. Предмет та мета дослідження.
31. Операціоналізація змінних та ключових понять.
32. Гіпотеза дослідження.
33. Особливості перевірки гіпотези дослідження.
34. Типи та види аналітичних документів.
35. Сутність та принципи підготовки аналітичних документів.
36. Ключові етапи підготовки аналітичних документів.
37. Структура аналітичних документів.

38. Аналітичний документ як інструмент підготовки політично-управлінських рішень.
39. Основні статистичні методи в політичному аналізі.
40. Факторний аналіз.
41. Кластер-аналіз.
42. Кореляційний та дисперсійний аналіз.
43. Традиційний метод аналізу документів.
44. Контент-аналіз.
45. Івент-аналіз.
46. Ситуаційний аналіз.
47. Метод аналізу політичної ситуації.
48. SWOT-аналіз.
49. Метод Дельфі.
50. Метод мозкового штурму.
51. Поняття «модель» у політичному аналізі та прогнозуванні.
52. Лінійні та нелінійні моделі.
53. Структурне моделювання.
54. Когнітивне моделювання.
55. Поняття та ознаки ринку політичного аналізу та прогнозування.
56. Особливості визначення цілей політичного аналізу.
57. Ключові параметри ефективності політичного аналізу та прогнозування.
58. Становлення та функціонування ринку політичного аналізу та прогнозування в Україні.
59. Основні проблеми функціонування ринку політичного аналізу та прогнозування в Україні.
60. Тенденції та перспективи розвитку ринку політичного аналізу та прогнозування в Україні.
61. Функціонування ринку політичного аналізу та прогнозування в Україні в зарубіжних країнах: досвід для України.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.

2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.

Навчальні посібники

1. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.

2. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.

3. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.

4. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валецького, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.

2. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.

3. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

Додаткові джерела

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.

2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.

3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.

4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.

5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.

6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.

7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В», 2001. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

Навчальне видання

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Методичні рекомендації
з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та
самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія»

Укладач:

РЕЙТЕРОВИЧ Ігор Вячеславович

Підписано до друку 20.09.2022 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 78-414
Умов.-друк. арк. 1,6. Обл.-вид. арк. 1,7.
Тираж 30 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.*